

givende Indflydelse har Mindretallet endda villet begrænse til de Tilfælde, i hvilke Menighedens Indstilling er grundet i „en alvorlig Følelse for Sagen“ og „et virkeligt Kjendskab til de paagjældende Personer“. Derved vil denne Indstillingsret i høi Grad begrænses, thi hvem skal afgjøre, naar Menigheden har havt en alvorlig Følelse for Sagen og et virkeligt Kjendskab til de paagjældende Personer. Mig forekommer det, at man ganske roligt kan gaa ud fra, at i de allerfleste Tilfælde vil den Menighed, der skal have en saadan Mand til Præst, have en langt alvorligere Følelse for denne Sag end Kirkeministeren, der sidder her inde i Kjøbenhavn, og som personlig jo ikke kan være interesseret i Sagen. Det er en af de Ting, hvorigennem netop den alvorlige Følelse for en Sags Vigtighed stærkt vækkes, at man personlig er interesseret i den, og det er Menigheden med Hensyn til denne Sag. Hvad nu Kjendskabet til de paagjældende Personer angaar, ja, da ser jeg heller ikke rettere, end at Menigheden er filltet lige saa godt som Kirkeministeren, og at de Indvendinger, som det ærede Mindretal gør mod Menighedens Valg i den Henseende, lige saa godt kunne gjøres mod Kirkeministeren. Det ærede Mindretal siger nemlig, at Menigheden maa være nødt til at udfylde sit manglende Kjendskab til Personerne ved Gransking af de indkomne skriftlige Ansøgninger og Bidnesbryd og ved muligvis underhaanden ad mer eller mindre upaakdelige Veie at søge Oplysninger. Jeg ser ikke rettere, end at den ærede Kirkeminister er filltet akkurat paa samme Maade, at ogsaa han maa henholde sig til Ansøgningerne og de Bidnesbryd, han har kunnet indhente skriftlig eller mundtlig ad Veie, der staa til hans Raadighed, baade de paalidelige og de mindre paalidelige; men det ærede Mindretal er i det Hele taget bange for at give Flextallet i Menigheden den afgjørende Indflydelse, thi, siger det ærede Mindretal, dette vil kunne fremkalde Rivninger og Splittelser i Menigheden. Det kan ikke benegtes, det kan det gjøre; men for det Første er det ikke altid Noget, man skal søge at undgaa, at der kommer Rivninger og Splittelser i en Menighed. Det er Noget, som ikke godt kan undgaa; thi hvor der overhovedet er et nogenlunde stærkt kirkeligt Liv, vil der altid komme forskjellige Partier, der ville brydes mod hinanden, og det vil forsaavidt altid kunne komme Rivninger og Splittelser ud deraf; men man maa ikke glemme, at det kan der ogsaa komme under den nuværende Ordning. Naar Kirkebestyrelsen nu sender en Mand til et Sogn, kan det meget let hændes, og hændes jo den Dag idag ofte, at denne Mand bliver modtagen med Uvillie af Mindretallet, ja endogsaa af Flextallet i Menigheden, medens Andre slutte sig nær til ham, og at der saaledes kommer Rivninger og Splittelser ud deraf; men jeg tror ikke,

at vi skulle søge at raade Bod paa dette ad den Bei, Mindretallet foreslaar. Naar der er kommet virkelige Modsatninger i en Menighed, saa have vi en langt naturligere Maade at raade Bod derpaa, nemlig gennem en Udvidelse af den Ret, vi tidligere have indrømmet Menighederne gennem Valgmenighedsloven, ved at gjøre det lettere for Mindretallet at benytte sig af denne Ret. Da tror jeg, at man vil undgaa det Ubegagelige og Uhyggelige ved disse Rivninger. Efter det Kjendskab, jeg har til Forholdene adskillige Steder, hvor der er Valgmenigheder, tror jeg, at netop paa saadanne Steder udvikle Forholdene sig efterhaanden meget godt, kjønt og fredeligt mellem de to forskjellige Retninger, som hver har faaet sit Krav, sin Lytt tilfredsstillet. Jeg vilde ønske, at de Herrer, som ere saa bange for Splittelser og Rivninger, havde hadt Leilighed til at opholde sig paa nogle af de Steder, hvor Valgmenighederne have været en længere Tid. I Begyndelsen er det naturligt, at Splittelser og Rivninger kunne være store, men hvor de have bestaaet i nogen Tid, udvikle Forholdene sig i Almindelighed overordentlig fredelig, og det forekommer mig ogsaa at ligge i Sagens Natur; thi naar hver faar sin Lytt tilfredsstillet, er netop Braaden tagen af Splittelser. Mindretallet — det vil sige de ærede Medlemmer fra Viborg og Kjerterinde (Klein og N. Andersen) — gaa imidlertid videre til Høre, end Regjeringen er gaaet i denne Sag, betydelig videre, de gaa videre baade end den nuværende Kirkeminister i det Forslag, han fremsatte i sin Tid, og end det Forslag, der blev fremfat af en tidligere Kirkeminister, det ærede Medlem fra Frederiksberg (Hall), idet Mindretallet ikke engang vil være med til at indrømme Menigheden Ret til at bestemme over Valget af sin Præst, naar der er Enstemmighed tilstede. Det har dog tidligere selv de mest Uoverliggaende fra den Side holdt paa, saavidt jeg har forstaaet det, men disse ærede Medlemmer ville ikke engang gaa saavidt, idet de gjøre gjældende, at denne Enstemmighed kunde være kommen tilstede paa en uheldig Maade, og derfor maa man i det Hele taget overlade det til Kirkebestyrelsen; thi, sige de, det er Kirkebestyrelsen, som har Ansvaret, og det er hos Kirkebestyrelsen, at hele Ansvaret maa blive liggende. Det er i mine Dine en høist mærkværdig Paastand, at det er Kirkebestyrelsen, der har og bør have Ansvaret for, hos hvem Menigheden skal søge sit religiøse Behov tilfredsstillet. Dette er, saavidt jeg kan se, aldeles i Strid med den folkekirkelige Tilstand, som er bleven indrettet ved Grundloven. Det gjaldt paa en Tid, da vi havde en Statskirke, hvor Kongen eller Regjeringen sørgede for Folkets religiøse Oplysning i Et og Alt, men da vi nu kun have en Folkekirke, som underkastes af Staten, men som ikke paa den Maade er Statens Middel som den tidligere Statskirke, saa kan jeg ikke for-